Чернігівська гімназія № 6
Чернігівської міської ради

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом директора
Чернігівської гімназії № 6
від 28.08.2026. № 121

Освітня програма

Адаптаційний цикл базової середньої освіти

5-6 класи

СХВАЛЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради
Чернігівської гімназії № 6
Чернігівської міської ради
від 28.08.2026. № 4

Освітня програма
Адаптаційний цикл базової середньої освіти для 5-6 класів
Чернігівської гімназії № 6 Чернігівської міської ради

1. Загальні положення

1.1. Нормативно-правові засади розроблення освітньої програми

Освітня програма базової середньої освіти (адаптаційний цикл для 5-6 класів) Чернігівської гімназії №6 Чернігівської міської ради (далі – адаптаційний цикл базової середньої освіти) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, на основі нової редакції Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 17.08.2026 № 1430).

Адаптаційний цикл базової середньої освіти – єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів, визначених Державним стандартом базової та повної загальної освіти (далі Державний стандарт).

Адаптаційний цикл базової середньої освіти спрямований на всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Цілі освітнього процесу в базовій середній школі: забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту базової середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту, створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм, формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

1.2. Пріоритетні напрями діяльності закладу освіти

Педагогічний колектив гімназії реалізує стратегічну мету – створення сучасного, інноваційного, безпечного та комфортного освітнього простору, у якому через професійний розвиток педагогів забезпечується досягнення обов'язкових результатів навчання, формування компетентної, життєстійкої особистості учня та надання якісної базової середньої освіти відповідно до засад Нової української школи.

Враховуючи виклики часу, потреби здобувачів освіти та напрям розвитку освіти в Україні, пріоритетними є такі напрями діяльності:

1. Підтримка психічного та емоційного здоров’я учнів – створення безпечного, інклюзивного та підтримувального освітнього середовища, розвиток емоційної стійкості, навичок саморегуляції, формування культури турботи про ментальне здоров’я та безпечної поведінки в умовах воєнного часу.
2. Формування ключових компетентностей і досягнення обов’язкових результатів навчання – реалізація змісту освіти через освітні галузі (мовно-літературну, математичну, природничу, технологічну, інформатичну, соціальну і здоров’язбережувальну, громадянську та історичну, мистецьку), розвиток критичного мислення, медіаграмотності, підприємливості, здатності до навчання впродовж життя.
3. Реалізація принципів Нової української школи – організація освітнього процесу на засадах діяльнісного, компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів, застосування формувального оцінювання, розвиток внутрішньої мотивації, самостійності та відповідальності учнів.
4. Індивідуалізація навчання – забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти, урахування їхніх потреб, здібностей та інтересів, підтримка обдарованих учнів і тих, хто потребує додаткової допомоги.
5. Національно-патріотичне та громадянське виховання – формування національної ідентичності, громадянської свідомості, правової культури, поваги до історії та культури України, готовності до відповідальної участі в житті суспільства.
6. Підтримка індивідуальної траєкторії розвитку учнів, формування навчальної мотивації, самооцінювання та саморефлексії.
7. Інклюзивне навчання та педагогіка партнерства – розвиток інклюзивної культури, забезпечення рівного доступу до освіти, ефективна взаємодія між учителем, учнем і батьками на засадах довіри, співпраці та взаємної відповідальності.
8. Зміцнення партнерства між усіма учасниками освітнього процесу – учнями, батьками, вчителями, адміністрацією, громадою.
9. Цифрова трансформація освітнього процесу – системне використання цифрових технологій, платформ і ресурсів, впровадження змішаного та дистанційного навчання, розвиток цифрової компетентності та безпечної поведінки в інформаційному середовищі.
10. Інтеграція змісту освіти та дослідницька діяльність – розвиток міжпредметних зв’язків, упровадження інтегрованого навчання, STEM/STEAM-підходів, проєктної та дослідницької діяльності як засобу формування цілісного світогляду.
11. Інтеграція інноваційних педагогічних технологій: застосування інтерактивних методів, ІКТ, проєктної діяльності, проблемного навчання, упровадження інтегрованого навчання, STEM/STEAM-підходів.

Реалізація зазначених пріоритетів здійснюватиметься через розвиток професійної компетентності педагогів, упровадження сучасних освітніх технологій, застосування формувального оцінювання, розширення цифрових можливостей і створення гнучкого, безпечного та інноваційного освітнього середовища гімназії.

1.3. Освітня політика гімназії

Цінності гімназії:

- гуманізм – повага до особистості кожної дитини, визнання її унікальності;
- якість освіти – прагнення до високих результатів навчання й розвитку учнів; розвиток критичного мислення, творчості й індивідуальності;
- партнерство – взаємодія учнів, батьків, педагогів на засадах довіри та відповідальності;
- безпека – фізичне, емоційне й психологічне благополуччя всіх учасників освітнього процесу;
- інноваційність – відкритість до нових ідей, технологій, форм і методів навчання;
- академічна доброчесність – чесність, прозорість, відповідальність у всіх освітніх процесах;

Освітню програму розроблено на виконання Місії та Візії гімназії, що визначені у Стратегії діяльносітй та розвитку Чернігівської гімназії № 6 Чернігівської міської ради на 2026-2031 навчальні роки

2. Цілі та завдання освітньої програми

Освітня програма гімназії для 5-6 класів Чернігівської гімназії №6 Чернігівської міської ради реалізується в межах адаптаційного циклу базової середньої освіти та спрямована на забезпечення умов для гармонійного розвитку особистості кожного учня, формування в нього ключових компетентностей, необхідних для подальшого навчання, життя та праці у суспільстві.

Цілі освітньої програми базової середньої освіти (адаптаційного циклу, 5-6 класи):

1. Забезпечити плавний перехід від початкової до базової середньої освіти шляхом поступового ускладнення змісту навчання та збереження дитиноцентричного підходу.
2. Формувати у здобувачів освіти 5-6 класів ключові компетентності.
3. Сприяти соціальній та психологічній адаптації учнів у новому форматі навчання (збільшення кількості вчителів, змінність кабінетів, нові навчальні предмети).
4. Формувати мотивацію до навчання, самостійності, відповідальності за результати, навичок саморефлексії та самонавчання.
5. Розвивати ключові компетентності, зокрема комунікаційні, математичні, цифрові, громадянські, екологічні, а також емоційний інтелект.
6. Забезпечити інклюзивне, безпечне та підтримувальне освітнє середовище, що сприятиме успішному особистісному та навчальному розвитку кожного учня.

Завдання освітньої програми:

1. Створити сприятливі умови для адаптації учнів до нових освітніх вимог, режиму та структури навчального дня.
2. Забезпечити наступність між початковою та базовою освітою за змістом, методами та підходами до навчання.
3. Підвищити інтерес учнів до навчання через впровадження інтерактивних методів, міжпредметних зв'язків, проєктної діяльності.
4. Розвивати вміння працювати з інформацією, самостійно вчитися, організовувати свій навчальний час.
5. Забезпечити індивідуальний підхід до кожної дитини, зокрема до учнів з особливими освітніми потребами.
6. Сприяти формуванню позитивного емоційного клімату в класі та школі, розвитку дружніх стосунків, взаємоповаги та толерантності.
7. Розширити участь батьків у освітньому процесі через педагогіку партнерства.

Формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти

Цілями освітньої програми є формування у здобувачів освіти 5-6 класів таких ключових компетентностей:

- спілкування державною мовою – уміння грамотно, логічно й емоційно висловлювати свої думки, сприймати тексти, розвивати мовленнєву культуру.
- комунікація іноземними мовами – розвиток навичок усного й писемного мовлення, розуміння мови на слух, міжкультурна комунікація.
- математична компетентність – уміння застосовувати математичні знання для розв'язання життєвих задач.
- компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій – розвиток дослідницьких навичок, критичного мислення, спостережливості.
- інформаційно-комунікаційна компетентність (ІКТ) – уміння працювати з інформацією, користуватися цифровими інструментами, дотримуватися етики онлайн-спілкування.
- навчання впродовж життя – розвиток умінь планувати навчання, ставити цілі, оцінювати результати, здійснювати самоаналіз і саморефлексію.
- ініціативність і підприємливість – формування активної життєвої позиції, здатності працювати в команді, приймати рішення.
- соціальна і громадянська компетентності – виховання поваги до прав людини, демократичних цінностей, законів, розвиток громадянської свідомості.

- культурна компетентність – розуміння національної ідентичності, толерантне ставлення до інших культур, розвиток естетичного смаку.
- екологічна грамотність і здорове життя – усвідомлення взаємозв'язку людини з природою, формування навичок безпечної поведінки, збереження здоров'я.

Освітній процес у гімназії забезпечує реалізацію наскрізних змістових ліній, які формують ціннісні орієнтири та інтегрують зміст навчання:

- здоров'я і безпека – виховання навичок здорового способу життя, дбайливого ставлення до себе, профілактика шкідливих звичок, правила безпеки у побуті та в школі;
- громадянська відповідальність – формування уявлень про правила і норми співжиття, почуття справедливості, поваги до інших, навичок позитивної взаємодії;
- екологічна безпека та сталий розвиток – усвідомлення значення природи для життя людини, формування елементарних екологічних звичок;
- підприємливість і фінансова грамотність – ознайомлення з основами ощадливості, раціонального використання ресурсів, планування простих дій для досягнення мети;
- медіаграмотність – формування вмінь користуватися інформацією з різних джерел, оцінювати її достовірність, дотримуватися правил безпечного онлайн-спілкування.

Ці лінії пронизують усі освітні галузі, інтегруються в зміст уроків, позакласних заходів, проєктної діяльності, сприяють формуванню активної, відповідальної, вмотивованої особистості.

Реалізація наскрізних ліній відбувається у процесі навчання, виховання та позакласної роботи, через інтегровані теми, дослідницькі завдання, тематичні дні, шкільні проєкти та інші форми освітньої діяльності.

3. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти (адаптаційний цикл)

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні й учениці, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про початкову освіту).

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочати учні й учениці, які внаслідок повномасштабного вторгнення на територію України перебували за кордоном та/або на тимчасово окупованій території України, та на момент зарахування (переведення) до 5-9 класів закладу освіти не мають документа (ів), що підтверджує завершення здобуття освіти на попередньому рівні (у попередньому класі), після проходження ними процедури визнання результатів навчання відповідно до законодавства України.

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної та/або неформальної освіти у суб'єктів освітньої діяльності, розміщених за кордоном,

здійснюється відповідно до Порядку визнання на рівнях повної загальної середньої освіти результатів навчання, здобутих шляхом формальної та/або неформальної освіти у суб'єктів освітньої діяльності, розміщених за кордоном, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2025 року № 734.

Визнання результатів навчання осіб, які проживали на тимчасово окупованій території України, здійснюється відповідно до Порядку визнання на рівнях повної загальної середньої освіти результатів навчання осіб, які проживали на тимчасово окупованій території України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23 лютого 2026 року № 338, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 квітня 2026 року за № 496/45890.

З метою забезпечення доступу до освіти та її неперервності, оцінювання і визнання результатів навчання таких учнів та учениць здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 травня 2023 року № 563, у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 20 серпня 2025 року № 1162.

Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

4. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 5-6-х класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) 2026/2027 навчального року сформований з врахуванням того, що Чернігівська гімназія №6 Чернігівської міської ради – навчальний заклад з українською мовою навчання складає:

для 5-6-х класів **2275** годин/навчальний рік;

- для 5-х класів – 1085 годин/навчальний рік
- для 6-х класів – 1190 годин/навчальний рік.

Розподіл навчального навантаження здійснюється відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти та типової освітньої програми, обраної закладом освіти для розроблення власної освітньої програми.

Детальний розподіл навчального навантаження за освітніми галузями, навчальними предметами та інтегрованими курсами, а також кількість тижневих годин визначено в навчальному плані (таблиці 1, 2), який є складовою освітньої програми (розділі 7 «Навчальні плани»).

5. Навчальний план

Навчальний план складено для 5-6-х класів за новою редакцією Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 17.08.2026

№ 1430). (Додаток 3 (розділ 4) Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру базової середньої освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими навчальними предметами та інтегрованими курсами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальний план для 5-6 класів адаптаційного циклу базової середньої освіти передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту базової середньої освіти через окремі навчальні предмети та інтегровані курси.

З метою виконання вимог Державного стандарту базової середньої освіти навчальний план гімназії передбачає вивчення навчальних предметів, визначених відповідною Типовою освітньою програмою.

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Таблиця 1

Робочий навчальний план
5-6 клас
Чернігівської гімназії № 6
Чернігівської міської ради
2026/2027 н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість навчальних годин у класах				
Інваріантна складова		5-А	5-Б	6-А	6-Б	6-В
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Математична	Математика	5	5	5	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	2	2
	Географія	-	-	2	2	2
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека і добробут»	2	2	2	2	2
	Культура добросусідства	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Громадянська та історична	Інтегр. курс "Вступ до історії України та громадянської освіти	2	2	-	-	-
	Інтегр. курс "Історії України. Всесвітня історія".	-	-	2,5	2,5	2,5
	Громадянська освіта	-	-	0,5	0,5	0,5
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1	1
Технологічна	Технології	2	2	2	2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3
Разом (без фізкультури)		28	28	31	31	31
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету		31	31	34	34	34
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	31	31	31

6. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх компонентів, логічна послідовність їх вивчення в 5-6-х класах

6.1. Освітні галузі та навчальні предмети адаптаційного циклу базової середньої освіти

- *Освітня галузь «Мовно-літературна»* реалізується через предмети «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Англійська мова»;
- *Освітня галузь «Математична»* реалізується через окремий предмет «Математика»;
- *Освітня галузь «Природнича»* реалізується через інтегрований курс «Пізнаємо природу» в 5-6-х класах та предмет «Географія» в 6-х класах;
- *Освітня галузь «Соціальна і здоров'язбережувальна»* реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека і добробут» та доповнена інтегрованим курсом соціального, емоційного та етичного спрямування «Культура добросусідства»;
- *Освітня галузь «Громадянська та історична»* реалізується в 5-х класах через інтегрований курс «Вступ до історії України та громадянської освіти», в 6-х класах – через інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія» та предмет «Громадянська освіта»;
- *Освітні галузі «Інформатична» та «Технологічна»* реалізуються відповідно через окремі предмети «Інформатика» і «Технології».
- *Освітня галузь «Мистецька»* реалізується через окремі предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво»;
- *Освітня галузь «Фізична культура»* реалізується через окремий предмет «Фізична культура».

При розподіленні годин навчального плану складової враховувались можливості і потреби навчального закладу, з'ясовані індивідуальні освітні потреби учнів.

Збереження здоров'я дітей є одним із пріоритетних завдань гімназії. Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється під час вивчення навчальних предметів та інтегрованих курсів, передбачених навчальним планом для 5–6 класів, а також реалізується у змісті інших освітніх компонентів освітньої програми та в позаурочній діяльності.

Здоров'язбережувальна спрямованість освітнього процесу забезпечується також через діяльність творчої групи педагогічних працівників «Здоров'язбережувальні технології в освітньому процесі» (загальногімназійий проєкт «Здоров'я»)

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» реалізується через

варіативні модулі окремих видів спорту (відповідно до можливостей матеріально-технічної бази гімназії та запитів учнів):

Розподіл і проходження навчального матеріалу у 5-6-х класах протягом 2026/2027 навчального року

5 клас

№ п/п	Модулі	Години	І семестр	ІІ семестр
І. Інваріантний модуль				
1	Теоретико-методичні знання тазагальна фізична підготовка	+	В процесі занять	В процесі занять
ІІ. Варіативні модулі				
1	Алтиматфризбі	8		8
2	Бадмінтон	9	3	6
3	Баскетбол	9		9
4	Волейбол	9	9	
5	Гімнастика	9	9	
6	Дитяча легка атлетика	9		9
7	Доджбол (вибивний)	9		9
8	Настільний теніс	9	9	
9	Петанк	8		8
10	Регбі -5	8		8
11	Рухливі ігри	9	9	
12	Скандинавська ходьба	9	9	
	Всього:	105	48	57

6 клас

І. Інваріантні модулі				
1.	Теоретико-методичні знання	+	В процесі занять	В процесі занять
2.	Загальна фізична підготовка	+	В процесі занять	В процесі занять
ІІ. Варіативні модулі				
1.	Корфбол, регбі-5, волейбол	22	22	
2.	Алтимат фризбі, настільний теніс, дитяча легка атлетика	27	27	
3.	Cool Games, петанк, бадмінтон	30		30
4.	Гандбол, баскетбол, доджбол	26		26
	Всього:	105	49	56

Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, зі змінами, години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час

визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

6.2. Перелік навчальних програм для забезпечення освітнього процесу 5-6 класи (адаптаційний цикл)

Освітня галузь (Державний стандарт базової середньої освіти)	Предмет	Модельна навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано МОН України, наказ МОН України про затвердження
5 класи			
Мовно-літературна	Українська мова	Українська мова. Автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П. та ін..	від 12.07.2021 № 795
	Українська література	Українська література. Автори Архипова В.П., Січкар С.І., Шила С.Б.	від 12.07.2021 № 795
	Зарубіжна література	«Зарубіжна література» Автори: Ніколенко О.М.,Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л.В. та ін	від 10.10.2023 № 1226
	Іноземна мова (англійська)	«Англійська мова» Автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І. та ін	від 12.07.2021 № 795
Математична	Математика	Математика. Автори: Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П. та інші	від 12.07.2021 № 795
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Інтегрований курс «Пізнаємо природу» Автор: Коршевнюк Т.В.	від 12.07.2021 № 795
Соціальна і здоровя-збережуваль-на	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека і добробут»	«Здоров'я, безпека і добробут.» (інтегрований курс). Автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва та інші	10 .10.2023. № 1226
	«Культура добросусідства»	«Культура добросусідства. 5-6 кл» автори Араджионі М.А., Козорог О.Г., Лебідь Н.І. та ін	від 12.07.2021 № 795
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громад освіти	«Вступ до історії України та громадянської освіти» освіти» Автори: Желіба О.В., Мокрогуз О.П	від 12.07.2021 № 795
Інформатична	Інформатика	Інформатика. Автори: Ривкинд Й.Я, Лисенко Т.І.Чернікова Л.А. та ін	від 12.07.2021 № 795
Технологічна	Технології	«Технології» Автори: Ходзицька І.Ю.,Горобець О.В., Медвідь О.Ю. та ін «Технології» Автор Туташинський В.І.	від 12.07.2021 № 795 від 12.07.2021 № 795
Мистецька	Інтегрований курс «Мистец-тво»: музичне мистецтво	«Мистецтво» (інтегрований курс) Автори: Кондратова Л. Г «Мистецтво» (інтегрований курс)	від 12.07.2021 № 795 від 12.07.2021

	Інтегрований курс «Мистецтво»: образотворче мистецтво	Автори: Кондратова Л. Г	№ 795
Фізична культура	Фізична культура	«Фізична культура. 5-9 класи» Автори: Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О та інші	від 22.08.2024. №1185
6 класи			
Мовно-літературна	Українська мова	Українська мова. Автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П. та ін..	від 12.07.2021 № 795
	Українська література	Українська література. Автори Архипова В.П., Січкар С.І., Шила С.Б.	від 12.07.2021 № 795
	Зарубіжна література	«Зарубіжна література» Автори: Ніколенко О.М., Конєва Т. М. Орлова О. В. Зуєнко М. О. Кобзар О. І.	від 10.10.2023 № 1226
	Іноземна мова (англійська)	«Англійська мова» Автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І. та ін	від 12.07.2021 № 795
Математична	Математика	Математика. Автори: Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П.,та ін	від 12.07.2021 № 795
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Інтегрований курс «Пізнаємо природу» Автор: Коршевнюк Т.В.	від 12.07.2021 № 795
Соціальна і здоровя-збережуваль-на	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека і добробут»	«Здоров'я, безпека і добробут.» (інтегрований курс). Автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва та інші	10 .10.2023. № 1226
	«Культура добросусідства»	«Культура добросусідства. 5-6 кл». Автори Араджіоні М.А., Козорог О.Г., Лебідь Н.І. та ін	від 12.07.2021 № 795
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громад освіти	«Історії України. Всесвітня історія» Автори: Желіба О.В., Мокрогуз О.П	від 12.07.2021 № 795
	Громадянська освіта	Громадянська освіта. 6 клас» Автори: Васильков І.Д., Кравчук В.М., Танчин І.З	від 30.08.2024. №1.1.15776-24
Інформатична	Інформатика	Інформатика. Автори: Ривкинд Й.Я, Лисенко Т.І.Чернікова Л.А. та ін	від 12.07.2021 № 795
Технологічна	Технології	«Технології» Автори: Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю. та ін «Технології» Автор Туташинський В.І.	від 12.07.2021 № 795 від 12.07.2021 № 795
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»: музичне мистецтво. Інтегрований курс «Мистецтво»: образотворче мистецтво	«Мистецтво» (інтегрований курс) Автори: Кондратова Л. Г	від 12.07.2021 № 795 від 12.07.2021 № 795

Фізична культура	Фізична культура	«Фізична культура. 5-9 класи» Автори: Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О та інші	від 22.08.2024. №1185

7. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Очікувані результати навчання учнів 5-6-х класів адаптаційного циклу визначаються відповідно до обов'язкових результатів навчання, встановлених Державним стандартом базової середньої освіти, та конкретизуються у відповідних модельних навчальних програмах навчальних предметів та інтегрованих курсів, обраних закладом освіти.

Освітній процес спрямовується на формування ключових компетентностей, наскрізних умінь, ціннісних ставлень та досягнення результатів навчання за всіма освітніми галузями, визначеними Державним стандартом, з урахуванням особливостей адаптаційного циклу та наступності з початковою освітою.

Здобувачі освіти розвивають здатність:

- критично та логічно мислити, аналізувати інформацію, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та обґрунтовувати власну думку;
- використовувати цифрові технології та інформаційні ресурси безпечно, відповідально й ефективно;
- спілкуватися державною мовою та іноземними мовами, взаємодіяти з іншими, працювати в команді, вести діалог і конструктивно розв'язувати проблеми;
- дбати про власне здоров'я, безпеку, добробут, усвідомлювати відповідальність за власні рішення та вчинки;
- проявляти творчість, ініціативність, підприємливість, реалізовувати власні ідеї та знаходити нестандартні рішення;
- самостійно організовувати навчання, визначати цілі, планувати діяльність, оцінювати її результати та здійснювати самооцінювання;
- застосовувати набуті знання й уміння в навчальних та життєвих ситуаціях.

Всі ці результати навчання мають бути досягнуті через інтеграцію між предметними та наскрізними лініями програми, що відповідають вимогам нової редакції Типової освітньої програми для 5-9 класів

8. Особливості організації освітнього процесу

8.1. Основні підходи до організації навчання

Освітній процес у гімназії організовується з урахуванням таких підходів:

1. *Дитиноцентризм* (орієнтація на дитину) — урахування інтересів, потреб та індивідуальних особливостей кожного учня, розвиток його здібностей,

творчості й критичного мислення, створення можливостей для самовираження та вибору навчальних завдань.

2. *Компетентнісний підхід* – орієнтація на практичне застосування знань, формування умінь і ставлень;
3. *Особистісно-орієнтований* – врахування індивідуальних особливостей, потреб, інтересів кожного учня;
4. *Діяльнісний підхід* – навчання через активну взаємодію, дослідницьку, творчу, проєктну, ігрову діяльність;
5. *Інтегрований підхід* – міжпредметна інтеграція для створення цілісного уявлення про світ;
6. *Інклюзивність* – створення умов для навчання всіх учнів незалежно від індивідуальних освітніх потреб
7. *Проєктно-орієнтоване навчання* – залучення учнів до виконання практичних завдань і проєктів, що сприяють розвитку творчості, критичного мислення, самостійності та вміння працювати в команді.
8. *Цифровізація освіти* — використання цифрових технологій та електронних освітніх ресурсів для організації навчання, розвитку цифрової компетентності учнів і підвищення ефективності освітнього процесу.
9. *Партнерський підхід* – педагогіка партнерства між учнями, вчителями та батьками.

Застосовуються сучасні методи навчання: проблемне навчання, інтерактивні технології, проєктна діяльність, метод TPR (повної фізичної реакції), STEM/STEAM-елементи, робота з ІКТ. Особлива увага приділяється формуванню в учнів навичок самоконтролю, рефлексії, самооцінювання.

8.2. Структура 2026/2027 навчального року

З урахуванням особливостей організації освітнього процесу в умовах воєнного стану, безпекової ситуації в регіоні та можливого виникнення інших обставин, що можуть впливати на безпечне і безперервне здобуття освіти, у Чернігівській гімназії № 6 запроваджено **гнучку структуру навчального року.**

Гнучка структура навчального року передбачає, що будь-які зміни до організації освітнього процесу, передбачені цією освітньою програмою, у разі потреби можуть вноситися за окремим рішенням педагогічної ради гімназії з урахуванням вимог законодавства України, безпекової ситуації, можливостей функціонування гімназії та умов, що впливають на безпечне і безперервне здобуття освіти, а саме:

- визначення структури та режиму навчального року з урахуванням вимог законодавства, рішення засновника, особливостей організації освітнього процесу в умовах воєнного стану та безпекової ситуації;
- можливість коригування початку та завершення навчальних занять, їх режиму і тривалості відповідно до безпекової ситуації, зокрема у разі

оголошення повітряної тривоги або виникнення інших загроз безпеці учасників освітнього процесу;

- можливість зміни форми організації освітнього процесу з очної на ротаційну, дистанційну чи змішану та навпаки, з урахуванням безпекової ситуації, особливостей організації навчання окремих класів та можливостей функціонування гімназії;
- урахування під час організації освітнього процесу стану та можливостей електропостачання, тепло- та водопостачання, використання укриття та його місткості, а також інших умов, необхідних для безпечного перебування учасників освітнього процесу;
- можливість коригування календаря освітнього процесу, режиму роботи гімназії та гнучкого коригування розкладу навчальних занять у разі виникнення обставин, що перешкоджають реалізації освітнього процесу за визначеним графіком, у межах, установлених законодавством;
- забезпечення можливості надолуження освітніх втрат, спричинених перериванням освітнього процесу через безпекові та інші обставини, шляхом раціонального перерозподілу навчального часу та організації додаткових консультацій та інших форм навчальної діяльності;
- оперативне коригування організації освітнього процесу у разі зміни безпекової, енергетичної, погодної чи іншої ситуації, що впливає на можливість безпечного та безперервного проведення навчальних занять.

2. **Тривалість навчального тижня** – 5 днів (з понеділка по п’ятницю):

I зміна – 1-4 класи – очно з 08.00. до 12.30.
II зміна – 5-9 класи – очно з 12.50. до 17.15.

3. **Тривалість 2026/2027 навчального року:**
з 01.09.2026 по 30.06.2027 року:

I семестр – 01.09.2026. – 24.12. 2026.
II семестр – 11.01.2027. – 31.05.2027 .

Орієнтовні терміни канікул:
Осінні: 26.10.2026.– 01.11.2026.
Зимові: 25.12.2026. – 10.01.2027.
Весняні: 22.03.2027. – 28.03.2027.

9. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес у гімназії організовується у безпечному освітньому середовищі з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб, індивідуальних можливостей,

а також з урахуванням особливостей організації освітнього процесу в умовах воєнного стану та безпекової ситуації в регіоні.

У гімназії визначено основною **очну форму** організації освітнього для 5-6 класів гімназії.

Для класів, у яких визначено очну форму організації освітнього процесу, передбачається можливість застосування за рішенням педагогічної ради **ротаційної системи організації освітнього процесу** та **використання технологій дистанційного навчання** для проведення окремих навчальних занять або їх частини у разі неможливості їх проведення в очному форматі, зокрема:

- у разі частих або тривалих повітряних тривог, загрози обстрілів та необхідності перебування учасників освітнього процесу в укритті;
- у разі погіршення безпекової ситуації в місті та регіоні в умовах воєнного стану;
- у разі тривалого відключення електроенергії або перебоїв з електро-, тепло- чи водопостачанням, що унеможливлюють проведення занять в очному форматі;
- у разі виникнення інших безпекових, технічних або організаційних обставин, що унеможливлюють проведення занять в очному форматі.

У разі застосування ротаційної системи очне навчання учнів 5-6 класів здійснюється за графіком ротації, затвердженим директором гімназії, який визначає почерговість очного навчання класів. У дні, коли клас відповідно до графіка ротації не навчається очно, освітній процес організовується з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до розкладу занять. Графік ротації та організація освітнього процесу оперативно коригуються з урахуванням безпекової ситуації та інших обставин, що впливають на можливість проведення занять в очному форматі. Такий порядок забезпечує гнучкість і безперервність освітнього процесу, зберігаючи очну форму його організації як основну.

Організація освітнього процесу в гімназії передбачає проведення навчальних занять, консультацій, практичних, лабораторних, проєктних та інших видів навчальної діяльності, індивідуальної та групової роботи учнів, самостійної роботи, а також інших форм, визначених педагогічними працівниками відповідно до освітньої програми та навчальних програм.

У 5-6 класах гімназії також організовано здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією з урахуванням освітніх потреб та можливостей учнів, наявних у закладі освіти ресурсів та відповідно до законодавства.

У 2026/2027 навчальному році для 10 здобувачів освіти 5-6 класів з особливими освітніми потребами (далі – ООП) індивідуальна освітня траєкторія реалізується, зокрема, на підставі індивідуальної програми розвитку.

У разі потреби, визначеної висновком інклюзивно-ресурсного центру, для здобувача освіти з особливими освітніми потребами складається індивідуальний навчальний план, який розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками (особами, які їх замінюють), схвалюється педагогічною радою та затверджується директором гімназії відповідно до законодавства.

З метою належної організації освітнього процесу в гімназії формуються класи відповідно до законодавства. Із 7 сформованих 5-6 класів два є інклюзивними для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами - 5-Б та 6-Б класи.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України. «Про затвердження Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти» та наказу МОН України від 03.06.2025. за № 808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 червня 2025 року за № 937/44343.

У 2026/2027 навчальному році **поділ класів на групи** в 5-6 класах здійснюється тільки з інформатики. Поділ на групи з інших предметів відсутній:

Клас	Кількість учнів	*Українська мова*			*Англійська мова*		
		Поділ	Кількість груп	Основа поділу	Поділ	Кількість груп	Основа поділу
5-А	29/24*	-	1	-	-	1	-
5-Б	27/25*	-	1	-	-	1	-
6-А	29/26*	-	1	-	-	1	-
6-Б	33/24*	-	1	-	-	1	-
6-В	20/18*	-	1	-	-	1	-

Клас	Кількість учнів	*Інформатика*			*Технології*		
		Поділ	Кількість груп	Основа поділу	Поділ	Кількість груп	Основа поділу
5-А	29/24*	+	2	На пропорційній основі	-	1	-
5-Б	27/25*	+	2	На пропорційній основі	-	1	-
5-В	29/26*	+	2	На пропорційній основі	-	1	-
6-А	33/24*	+	2	На пропорційній основі	-	1	-
6-Б	20/18*	+	2	На пропорційній основі	-	1	-
6-В	29/24*	+	2	На пропорційній основі	-	1	-

*Перша цифра – загальна кількість учнів в класі, друга – це кількість учнів класу, які навчаються очно, без учнів, які навчаються на сімейній формі або на індивідуальному навчанні.

10. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти (ВСЗЯО) гімназії є цілісною моделлю управління якістю освітнього процесу, що спрямована на досягнення високих результатів навчання, створення безпечного та комфортного освітнього

середовища, підвищення професійного рівня педагогів та ефективну взаємодію усіх учасників освітнього процесу.

Модель та принципи функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (ВСЗЯО) навчального закладу

ВСЗЯО гімназії функціонує відповідно до вимог Закону України «Про освіту», Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Чернігівської гімназії № 6 Чернігівської міської ради, затвердженого рішенням педради (протокол № 2 від 31.10.2024.), а також локальних нормативних актів. Її модель ґрунтується на принципах:

- системності й цілісності;
- відкритості та прозорості;
- партнерства між усіма учасниками освітнього процесу;
- постійного вдосконалення;
- наукової обґрунтованості;
- орієнтації на потреби здобувачів освіти.

Компоненти системи: освітнє середовище, педагогічна діяльність, управлінські процеси, оцінювання

Освітнє середовище

У гімназії створюється безпечне, інклюзивне та мотивувальне середовище, спрямоване на розвиток особистості кожного учня. Забезпечено дотримання академічної доброчесності, організацію індивідуального підходу в навчанні, умови для розвитку творчих здібностей, доступ до сучасних цифрових ресурсів, а також участь учнів в інтелектуальних та творчих конкурсах.

Педагогічна діяльність

Педагогічний колектив забезпечує високу якість викладання, впроваджуючи сучасні освітні технології, методи компетентнісного, інтерактивного та проблемного навчання, а також проєктну діяльність. Учителі застосовують метод TPR (Total Physical Response), ІКТ, технології критичного мислення, інтерактивні методики О.І. Пометун, що сприяє формуванню ключових компетентностей здобувачів освіти.

Управлінські процеси

Адміністрація гімназії забезпечує стратегічне планування, організацію моніторингу якості освіти, управління ризиками, а також налагоджену комунікацію між усіма учасниками освітнього процесу. Управлінські рішення приймаються на основі аналізу даних і включають участь педагогічної ради, методичних об’єднань, учнівського самоврядування та батьківської громадськості.

Оцінювання освітньої діяльності та управлінських процесів

Оцінювання якості навчального процесу проводиться на всіх рівнях: через поточний, підсумковий, тематичний, формувальний контроль, участь у ЗНО/НМТ, ДПА, олімпіадах, конкурсах. Аналізуються результати навчальних досягнень, дотримання норм академічної доброчесності, ефективність

методичної роботи, стан виховної діяльності. Результати використовуються для ухвалення рішень щодо покращення якості освіти.

Самооцінювання закладу освіти

Самооцінювання є ключовим інструментом внутрішньої системи забезпечення якості освіти, який дозволяє виявити сильні сторони, проблемні ділянки та напрями вдосконалення освітньої діяльності. Самооцінювання здійснюється щорічно відповідно до затверджених критеріїв і охоплює:

- якість освітнього середовища;
- ефективність педагогічної діяльності;
- управлінські процеси;
- дотримання принципів академічної доброчесності;
- рівень досягнення очікуваних результатів навчання учнів.

Інструментами самооцінювання є анкетування учасників освітнього процесу, спостереження, аналіз документації, результати навчальних досягнень, участь у моніторингових дослідженнях. За результатами самооцінювання складається звіт, який обговорюється на педагогічній раді та слугує підґрунтям для планування подальших дій.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти в закладі освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти в гімназії є цілісним інструментом управління, спрямованим на постійне вдосконалення освітнього процесу, підвищення результативності навчання, розвиток професійної компетентності педагогів, створення безпечного, інклюзивного та мотивувального освітнього середовища. Вона функціонує на основі нормативно-правових актів, зокрема Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції Нової української школи та Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Чернігівської гімназії № 6 Чернігівської міської ради, затвердженого педагогічною радою гімназії (протокол № від).

Основними завданнями системи внутрішнього забезпечення якості освіти в навчальному закладі є:

- *формування культури якості освіти* серед усіх учасників освітнього процесу, активне залучення до цього педагогічного колективу, здобувачів освіти, батьків і адміністрації, створення середовища партнерства, довіри й співпраці;
- *забезпечення відповідності освітнього процесу вимогам державних стандартів, модельних програм та очікуваним результатам навчання,* включно з реалізацією принципів Нової української школи в адаптаційному циклі (5–6 класи);

- *системне відстеження рівня сформованості ключових і предметних компетентностей* учнів, їхніх навчальних досягнень та особистісного розвитку шляхом внутрішнього моніторингу, педагогічного аналізу, спостереження та узагальнення результатів;
- організація об'єктивного, прозорого та різнобічного оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, впровадження формувального оцінювання, самооцінювання, цифрових інструментів контролю знань, зворотного зв’язку, що сприяє саморефлексії та відповідальності учнів.
- *створення безпечного, інклюзивного та мотиваційного освітнього середовища*, яке враховує освітні потреби кожного учня, включно з дітьми з ООП, сприяє формуванню позитивного психологічного клімату, поваги до особистості й різноманіття;
- *планомірна організація професійного розвитку педагогічних працівників:* підтримка педагогічних ініціатив, інноваційної, дослідницької та проєктної діяльності, обмін досвідом, підвищення кваліфікації відповідно до потреб закладу;
- *розвиток ефективної системи внутрішнього моніторингу якості освіти*, яка включає щорічне оцінювання освітньої діяльності, якості освітнього середовища, педагогічної та управлінської діяльності, з подальшим аналізом і коригуванням процесів;
- *організація збирання й аналізу зворотного зв’язку* від учнів, батьків, педагогів, з метою виявлення освітніх запитів, підвищення рівня довіри, покращення комунікації та прийняття ефективних управлінських рішень.
- *участь у зовнішніх і внутрішніх оцінюваннях якості освіти*, підготовка до інституційного аудиту, реалізація заходів за його результатами відповідно до рекомендацій та визначених напрямів удосконалення;
- *планування і реалізація змін, спрямованих на поліпшення якості освіти*, на основі даних моніторингів, оцінювання освітніх ризиків, ресурсних можливостей та потреб здобувачів освіти;
- *забезпечення академічної доброчесності* як фундаменту довіри між усіма учасниками освітнього процесу: формування усвідомленого ставлення до навчання, відповідального виконання навчальних завдань, запобігання проявам плагіату, списування та іншим порушенням;
- *організація ефективного партнерства учасників освітнього процесу* – учнів, учителів, батьків, адміністрації – з метою спільної відповідальності за результати навчання, емоційне благополуччя, розвиток навичок співпраці, підтримки й взаємоповаги.

Таким чином, система внутрішнього забезпечення якості освіти спрямована на створення умов для надання якісної, доступної, особистісно орієнтованої освіти, що відповідає сучасним викликам і потребам кожного здобувача освіти.

Моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

У 5-6 класах гімназії здійснюється системний моніторинг результатів навчання учнів з метою визначення рівня сформованості ключових та предметних компетентностей, відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти та модельних навчальних програм.

Моніторинг в освітньому закладі здійснюється на підставі Положення про моніторинг внутрішньої системи забезпечення якості освіти Чернігівської гімназії № 6 Чернігівської міської ради, затвердженого рішенням педагогічної ради (протокол № 2 від 31.10. 2024.). Він є складовою частиною внутрішньої системи забезпечення якості освіти й організовується з урахуванням вікових, індивідуальних та психолого-педагогічних особливостей учнів.

Моніторинг є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти і проводиться з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

Мета моніторингу:

- оцінка рівня сформованості ключових компетентностей учнів;
- виявлення сильних сторін та сфер, які потребують додаткової уваги і підтримки;
- забезпечення індивідуального підходу до кожного учня для досягнення максимальних результатів.

Методи моніторингу:

- виконання навчальних завдань: діагностувальні, контрольні, самостійні, практичні й творчі роботи, тести, проєкти.
- впостереження за навчальною діяльністю учнів: визначення рівня самостійності, активності та вміння застосовувати знання на практиці.
- формувальне оцінювання: зворотний зв'язок, самооцінювання та взаємооцінювання.
- аналіз і порівняння результатів навчання в динаміці: визначення навчального поступу учнів, виявлення навчальних втрат, труднощів та індивідуальних освітніх потреб.

Ключові компоненти моніторингу:

- оцінка знань і вмінь: визначення рівня засвоєння матеріалу з різних предметів;

- оцінка розвитку ключових компетентностей: формування навичок критичного мислення, комунікації, роботи в команді, саморегуляції та інших;
- психологічно-комунікативний аспект: оцінка емоційного та соціального розвитку учнів, їх взаємодії з іншими дітьми, здатності до співпраці та вирішення конфліктних ситуацій.

Підсумкова оцінка та корекція освітнього процесу: після кожного етапу моніторингу вчителі аналізують отримані дані та коригують навчальні плани, щоб забезпечити досягнення оптимальних результатів для кожного учня. Це включає зміни в методах навчання, додаткові завдання або індивідуальні консультації, якщо це необхідно для подолання труднощів.

Оцінка з боку батьків: моніторинг включає регулярні зустрічі з батьками, на яких вони отримують інформацію про успіхи своїх дітей, можуть задати питання та отримати рекомендації щодо подальшого розвитку.

Підсумковий контроль передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів із конкретними очікуваними результатами, визначеними освітньою програмою. Він проводиться у формі підсумкових контрольних робіт, зокрема «директорських», а також державної підсумкової атестації (ДПА).

З метою неперервного відстеження результатів базової освіти, їх прогнозування та корекції в гімназії проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень як на рівні школи загалом, так і на рівні окремих класів. За потреби гімназія бере участь у моніторингових дослідженнях на міському, обласному та всеукраїнському рівнях.

Для проведення моніторингу використовуються діагностичні роботи, тести, спостереження, анкетування, практичні й творчі завдання, результати участі в проєктній та дослідницькій діяльності, а також різні способи самоконтролю учнів, саморефлексії та самооцінювання, що сприяє формуванню відповідальності за результати власного навчання, розвитку пізнавального інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх оперативній корекції.

Широко застосовуються цифрові інструменти моніторингу: Google Forms, Google Classroom, JustClass, освітньої платформи «Naurok», LearningApps, інші онлайн-платформи для оцінювання й аналітики результатів.

Особлива увага приділяється аналізу динаміки навчальних досягнень учнів, розвитку ключових компетентностей, зокрема: спілкування державною мовою, математичної, природничої, інформаційно-комунікаційної, інноваційності, уміння вчитися впродовж життя, екологічної грамотності, соціальної та громадянської компетентностей.

Результати моніторингу використовуються для:

- формування індивідуальних освітніх траєкторій;
- корекції методів і форм навчання;
- удосконалення освітнього процесу;
- інформування батьків та учнів про освітні досягнення;

- забезпечення якісного зворотного зв’язку між усіма учасниками освітнього процесу.

У гімназії створені умови для забезпечення об’єктивності та відкритості моніторингу, включно із залученням педагогічної ради, методичних об’єднань, класних керівників та психологічної служби. Моніторинг спрямований не лише на оцінювання результатів, а й на підтримку розвитку кожного учня відповідно до його потенціалу.

Моніторинг якості проведення навчальних занять

Кадрове забезпечення освітньої діяльності є одним із чинників забезпечення якості освіти та передбачає моніторинг відповідності фахової кваліфікації педагогічних працівників вимогам до викладання навчальних предметів. Результати моніторингу враховуються під час планування професійного розвитку педагогів і вдосконалення освітнього процесу.

Кадрове забезпечення освітньої діяльності.

При доборі педагогічних кадрів директор гімназії керується чинними документами: Конституцією України, КЗпП України, Правилами внутрішнього трудового розпорядку.

Освітній процес у 5-6 класах забезпечує 21 кваліфікований учитель-предметник (44,7% від загальної кількості педпрацівників гімназії) та 4 асистенти вчителя (8,5%). Вищу освіту має 25 педагогів (100%). З числа вчителів, які викладають в 5-6 класах 19 вчителів (90,5%) мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії», 1 учитель (4,8%) має кваліфікаційну категорію «спеціаліст 1 категорії», також 1 учитель (4,8%) має кваліфікаційну категорію «спеціаліст»; 5 вчителів (23,8%) мають педагогічне звання «учитель-методист», 10 вчителів (47,6%) мають педагогічне звання «старший учитель». Серед асистентів вчителя працює 3 педагогічних працівника, які мають 12 кваліфікаційний розряд, 1 педпрацівник – 11 розряд.

Переважна більшість учителів мають вищу кваліфікаційну категорію, досконало володіють сучасними методиками викладання, активно впроваджують інформаційно-комунікаційні технології в навчальний процес, систематично підвищують рівень своєї професійної майстерності через участь у фахових тренінгах, курсах, вебінарах, роботі у професійних спільнотах. На уроках учителі широко застосовують інтерактивні методи навчання, зокрема технології критичного мислення за О.І. Пометун, метод проблемного навчання, що передбачає постановку проблемних запитань, створення навчальних ситуацій, які спонукають учнів до пошуку рішень. У навчанні іноземних мов, а також в окремих тематичних уроках використовується метод повної фізичної реакції (TPR – Total Physical Response) Джеймса Ашера, який поєднує мовну та фізичну активність для кращого засвоєння навчального матеріалу.

Результативність роботи вчителів підтверджується щорічними успіхами учнів гімназії, які стають переможцями та призерами учнівських пердметних олімпіад і інтелектуальних конкурсів, в тому числі в онлайн-форматі, конкурсу науково-дослідних робіт МАН, турнірів, конференцій.

Кадрове забезпечення освітнього процесу в 5-6 класах відповідає потребам

гімназії. Педагогічні працівники мають відповідну освіту, кваліфікаційні категорії та педагогічні звання, а інклюзивне навчання забезпечується кваліфікованими асистентами вчителів.

Основними напрямами моніторингу є:

- відповідність змісту навчальних занять вимогам навчальних програм та очікуваним результатам навчання;
- доцільність вибору форм, методів і засобів навчання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти;
- використання компетентнісного, діяльнісного та диференційованого підходів;
- залучення учнів до активної пізнавальної діяльності, формування в них самостійності, критичного мислення та навичок співпраці;
- дотримання принципів академічної доброчесності, об'єктивності й прозорості оцінювання;
- створення безпечного, психологічно комфортного та інклюзивного освітнього середовища;
- використання результатів оцінювання для надання учням зворотного зв'язку та коригування освітнього процесу.

Моніторинг проводиться шляхом відвідування навчальних занять адміністрацією гімназії, спостереження за освітнім процесом, аналізу навчальної документації, результатів навчання здобувачів освіти та інших матеріалів, що дають змогу оцінити якість викладання й організації навчання.

Процедури контролю якості проведення навчальних занять:

- відвідування навчальних занять адміністрацією та педагогічне спостереження;
- аналіз результатів оцінювання учнів і відповідності навчання очікуваним результатам;
- вивчення ефективності застосованих методів навчання, цифрових інструментів і формувального оцінювання;
- оцінювання якості організації інклюзивного навчання та забезпечення підтримки учнів з ООП;
- використання результатів моніторингу для надання методичної допомоги

Результати моніторингу використовуються для визначення сильних сторін і проблемних аспектів педагогічної діяльності, надання методичної підтримки педагогічним працівникам, планування заходів із професійного розвитку та вдосконалення якості освітнього процесу.

Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти

Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища здійснюється як важлива складова внутрішньої системи забезпечення якості

освіти та спрямований на створення безпечного, комфортного й емоційно сприятливого середовища для всіх учасників освітнього процесу.

Особлива увага приділяється адаптації учнів 5-6 класів до навчання в базовій середній школі, формуванню позитивного мікроклімату в класних колективах, розвитку комунікативних навичок, емоційної стійкості та мотивації до навчання.

Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу здійснюється практичним психологом, соціальним педагогом, класними керівниками, педагогічними працівниками та адміністрацією закладу освіти відповідно до річного плану роботи соціально-психологічної служби.

Моніторинг соціально-психологічного середовища передбачає:

- вивчення рівня адаптації учнів 5-х класів до навчання в середній школі; дослідження психологічного мікроклімату в класних колективах;
- діагностику емоційного стану, рівня тривожності та навчальної мотивації учнів;
- виявлення випадків булінгу, конфліктних ситуацій, проявів агресивної поведінки та соціальної ізоляції;
- проведення анкетувань, спостережень і консультацій з учнями, батьками та педагогами.

За результатами моніторингових досліджень організовується корекційно-розвивальна та профілактична робота у формі індивідуальних і групових занять, тренінгів, інтерактивних вправ, тематичних бесід та практикумів, спрямованих на розвиток емоційного інтелекту, навичок конструктивного спілкування, подолання тривожності, профілактику булінгу та підтримку психічного здоров’я учнів.

Класні керівники здійснюють педагогічне спостереження за емоційним станом учнів, сприяють формуванню позитивного мікроклімату в класах, проводять виховні заходи соціально-психологічного спрямування та взаємодіють із батьками й фахівцями соціально-психологічної служби.

Особлива увага приділяється психолого-педагогічному супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Робота здійснюється у взаємодії з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, асистентами вчителів та батьками з урахуванням індивідуальних потреб дитини.

Просвітницька та консультативна діяльність спрямована на підвищення психологічної культури учасників освітнього процесу, профілактику професійного вигорання педагогів, формування навичок безпечної поведінки в цифровому середовищі та розвиток культури ненасильницького спілкування.

Результати моніторингової та корекційно-розвивальної роботи розглядаються на засіданнях педагогічної ради, методичних об’єднаннях та психолого-педагогічних консиліумах, що сприяє своєчасному ухваленню управлінських рішень щодо вдосконалення освітнього процесу та підтримки психологічного благополуччя здобувачів освіти.

11. Опис інструментарію оцінювання результатів навчання учнів

Види та інструменти оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти в гімназії здійснюється відповідно до Державних стандартів освіти, освітньої програми гімназії, модельних навчальних програм, Системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, затверджених наказом МОН України від 04 травня 2026 року № 722, та Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів, затверджених наказом МОН України від 14 серпня 2026 року № 1427.

Основними видами оцінювання є:

- формувальне;
- поточне;
- підсумкове, що включає тематичне, семестрове та річне оцінювання;
- державна підсумкова атестація – у разі її проведення відповідно до законодавства.

Формувальне оцінювання здійснюється під час освітнього процесу для відстеження навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних потреб, виявлення труднощів, надання зворотного зв'язку та коригування освітнього процесу. Формувальне оцінювання може здійснюватися педагогічним працівником, шляхом самооцінювання та взаємооцінювання учнів.

Поточне оцінювання здійснюється на визначених етапах освітнього процесу з метою встановлення рівня досягнення очікуваних результатів навчання за допомогою відповідного інструментарію.

Підсумкове оцінювання здійснюється шляхом зіставлення досягнутих результатів навчання з очікуваними та включає тематичне, семестрове і річне оцінювання.

Тематичне оцінювання здійснюється на основі результатів поточного оцінювання та/або результатів виконання підсумкової (діагностувальної) роботи.

Семестрове оцінювання є узагальненням результатів навчання учня за відповідний семестр та здійснюється на основі результатів навчання, отриманих у процесі вивчення передбачених навчальною програмою структурних одиниць, та/або результатів підсумкових семестрових робіт.

Річне оцінювання здійснюється на основі семестрових оцінок.

Форми оцінювання залежно від способу подання результатів є усною, письмовою та практичною; залежно від кількості залучених учнів — індивідуальною, груповою та фронтальною. Оцінювання може здійснюватися як в очному режимі, так і з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи та інструменти оцінювання педагогічні працівники обирають самостійно з урахуванням специфіки навчального предмета / інтегрованого курсу, навчальної мети, очікуваних результатів навчання та індивідуальних особливостей учнів.

Основними методами оцінювання є:

- педагогічне спостереження за навчальною та пізнавальною діяльністю учнів;
- аналіз продуктів освітньої діяльності;
- словесні методи: опитування, анкетування, інтерв'ю, бесіда.

Інструментами оцінювання є спеціально розроблені завдання, що відповідають очікуваним результатам навчання, зокрема:

- усне опитування, бесіда, співбесіда, дискусія;
- письмові роботи та тестові завдання;
- практичні та лабораторні роботи;
- навчальні, дослідницькі та творчі проєкти;
- презентації, моделювання та інші продукти навчальної діяльності;
- діагностувальні, тематичні та підсумкові роботи;
- спостереження, ситуативні нотатки, контрольні переліки;
- самооцінювання та взаємооцінювання;
- портфоліо;
- інші інструменти відповідно до специфіки навчального предмета / інтегрованого курсу.

Педагогічні працівники мають академічну свободу щодо вибору методів та інструментів оцінювання, визначають їх доцільність, вид, зміст, кількість і періодичність відповідно до навчальних цілей та очікуваних результатів навчання.

Оцінювання здійснюється на засадах справедливості, неупередженості, об'єктивності, незалежності, недискримінаційності та академічної доброчесності, із застосуванням чітких і зрозумілих критеріїв та обов'язковим наданням учням зворотного зв'язку.

Під час оцінювання враховується здатність учнів застосовувати знання в практичних ситуаціях, виконувати практико-орієнтовані завдання, розв'язувати проблеми, критично та системно мислити, співпрацювати, а також рівень самостійності та сформованості наскрізних умінь.

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель/учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню/учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Формувальне оцінювання здійснюється за вербальною шкалою без урахування його результатів під час підсумкового оцінювання. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів здійснюється за бальною шкалою від 1 до 12 балів.

За рішенням педагогічної ради (протокол № 4 від 28.08.2026.) визначено адаптаційний період для учнів 5-х класів впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання з усіх предметів – 2 тижні, а саме з 01.09.2026. по 11.09.2026.

Семестрова оцінка може бути скоригованою.
Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють.
Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за І та ІІ семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за І та ІІ семестри. Під час визначення річної оцінки враховується динаміка особистих досягнень учня / учениці протягом року. **Річна оцінка також може бути скоригованою.**

Результати семестрового та річного оцінювання відображаються у класному журналі та свідоцтві досягнень учня.

Особливості оцінювання учнів з особливими освітніми потребами

Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами (далі – ООП) здійснюється за загальними критеріями оцінювання результатів навчання, які за потреби адаптуються відповідно до особливостей освітнього процесу, індивідуальних навчальних цілей та індивідуального навчального плану (за його наявності). Критерії оцінювання за навчальними предметами та інтегрованими курсами розробляються з урахуванням загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів та оприлюднюються на вебсайті гімназії у встановленому законодавством порядку.

У разі застосування адаптації та/або модифікації змісту навчання оцінювання здійснюється з урахуванням визначених для учня очікуваних результатів навчання та особливостей їх досягнення. Інформація про адаптацію та/або модифікацію змісту навчання, очікувані результати навчання та особливості оцінювання визначається в індивідуальній програмі розвитку та документації команди психолого-педагогічного супроводу.

Педагогічні працівники мають академічну свободу щодо вибору методів та інструментів оцінювання та визначають їх доцільність, вид, зміст, кількість і періодичність відповідно до навчальних цілей, очікуваних результатів навчання та індивідуальних освітніх потреб учнів.

12. Інклюзивна освіта та підтримка здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (ООП)

12.1. Організація інклюзивного навчання

Гімназія забезпечує підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (далі – учні з ООП) та створює умови для їхнього повноцінного навчання, розвитку, соціалізації й успішної адаптації в освітньому середовищі. Формування безпечного, доступного та інклюзивного освітнього простору є одним із пріоритетних напрямів діяльності закладу освіти.

З метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти у 2026/2027 навчальному році продовжено роботу з організації інклюзивного навчання у **5-Б, 6-Б класах**, в яких навчається **7** здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, а саме:

5-Б клас – 2 особи;

6-Б клас – 5 осіб.

Для окремих здобувачів освіти організовується навчання за індивідуальною формою (педагогічний патронаж) на підставі висновків ЛКК, а також за сімейною формою навчання відповідно до заяв батьків та чинного законодавства.

Освітній процес організовується відповідно до висновків інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ), чинних нормативно-правових документів та заяв батьків. У гімназії забезпечено необхідні умови для участі учнів з ООП в освітньому процесі, розвитку їхніх здібностей та формування позитивної взаємодії в учнівському колективі.

Організація навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами передбачає використання адаптованих або модифікованих навчальних матеріалів відповідно до індивідуальних потреб учнів. Під час освітнього процесу застосовуються інклюзивні та диференційовані методики навчання, візуальні, аудіоматеріали та інші засоби підтримки пізнавальної діяльності. Асистенти вчителів забезпечують необхідну підтримку учнів та сприяють їхній участі в освітньому процесі.

Для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами організовуються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття відповідно до індивідуальних програм розвитку та рекомендацій інклюзивно-ресурсного центру. Корекційно-розвиткова робота спрямовується на розвиток пізнавальної діяльності, комунікативних умінь, емоційно-вольової сфери, соціальних навичок та формування життєвих компетентностей.

Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами навчаються за навчальними планами, передбаченими для відповідних класів. Для учнів, які потребують підтримки второго-п’ятого рівня, за рекомендацією інклюзивно-ресурсного центру складається індивідуальний навчальний план відповідно до їхніх особливих освітніх потреб.

У навчальних планах класів, у яких навчаються здобувачі освіти з особливими освітніми потребами, передбачаються корекційно-розвиткові заняття відповідно

до індивідуальних програм розвитку та рекомендацій інклюзивно-ресурсного центру.

Психолого-педагогічний супровід здобувачів освіти з ООП здійснюється за участю практичного психолога, соціального педагога, педагогічних працівників, асистентів учителів та інших фахівців відповідно до освітніх потреб учнів. Надається консультативна та психологічна підтримка учням, батькам і педагогам, здійснюється супровід адаптації та соціалізації учнів.

Для здобувачів освіти з ООП розробляються індивідуальні програми розвитку, визначаються індивідуальні освітні цілі та добираються відповідні методи й форми роботи. Освітній процес коригується з урахуванням результатів моніторингу навчальних досягнень, рівня розвитку та динаміки індивідуального розвитку учнів.

Діяльність гімназії спрямована на створення належних умов для навчання, виховання та розвитку учнів з особливими освітніми потребами, забезпечення їхньої участі в освітньому процесі, реалізації індивідуальних можливостей та підтримки психологічного комфорту.

12.2. Перелік корекційно-розвиткових занять та їх обсяг для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами

Перелік корекційно-розвиткових занять та їх обсяг (навчальний план) для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах, подано в окремому спільному розділі освітніх програм гімназії – «Корекційно-розвиткові заняття для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах» – Додаток до Освітніх програм гімназії.